

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **WUXAL Boron Max**

Termékkód: 23016
 Kiszerezés: műanyag kanna (10 és 100 literes kiszerezésben)

1.2. Azonosított felhasználás: magas bórtartalmú, komplex szuszpenziós levéltrágya mikroelemekkel

1.3. A gyártó, forgalmazó, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó/ Beszállító: **AGLUKON Spezialdünger GmbH & Co. KG**
 cím: Heerdter Landstrasse 199., D-40549 Düsseldorf, Németország
 telefon: +49 (0) 211 5064-0
 fax: +49 (0) 211 5064-247

Forgalmazó: **Magyar Kwizda Kft.**
 cím: 1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
 telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
 honlap: www.kwizda.hu

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
 Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása: a gyártó és a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a termék veszélyes keverék.

A keverék besorolása a 67/548/EK és 1999/45/EK szerint: T Méregző

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 60 A fertilitást (fogamozóképességet vagy nemzőképességet) károsíthatja
 R 61 A születendő gyermekekre ártalmas lehet

A keverék besorolása a 1272/2008/EK (CLP) szerint: Rep. 1B (Reprodukciós toxicitás: 1B kategória)

2.2. Címkézési elemek:

Figyelmeztetés: Veszély

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló H-mondat:

Károsíthatja a termékenységet. Károsíthatja a születendő gyermeket (H360FD)

Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok:

Megelőzés: Használat előtt ismerje meg az anyagra vonatkozó különleges utasításokat (P201)

Elhárító intézkedések: Expozíció vagy annak gyanúja esetén orvosi ellátást kell kérni (P308+P313):

Veszélyt meghatározó komponens: bórsav

Kizárólag foglalkozásszerű felhasználásra.

Kiegészítő információk a 1272/2008/EK szerint:

2010. december elsejétől a bórsav és 5,5%-nál nagyobb koncentrációban bórsavat tartalmazó keverékeket a GHS08 veszélypiktogrammal (krónikus egészségkárosító veszély jelzése) kell ellátni, és a H360FD mondatot kell alkalmazni.

A termék nagyobb, mint 0,1%-ban tartalmaz különös aggodalomra okot adó anyagot (SVHC/Substances of very high concern) a 1907/2006/EK REACH rendelet 59. cikkely (1,10) szerint; lásd: http://echa.europa.eu/doc/candidate_list/svhc_supdoc_boric_acid_publication.pdf

3. Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyjel, besorolás, R-mondat		
		Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat		
Bórsav (H ₃ BO ₃) CAS-szám: 10043-35-3 EK-szám: 233-139-2 Index-szám: 005-007-00-2	>40%		T (Rep. Cat. 2)	R 60-61
			Repr. 1B	H360FD - Veszély

Kémiai jelleg: keverék

A keverék egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

Egyéb információ: az 1907/2006/EK REACH rendelet 57. cikkelyének (c) bekezdésében megjelöltek a bórsav kielégíti, tekintettel arra, hogy 2. kategóriájú reprodukciót károsító anyagként van osztályozva.

4. Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt ki kell mosni, meg kell tisztítani. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Belégzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre, tartsuk melegen és helyezzük nyugalomba. Légzési nehézség fellépte esetén orvosi segítség szükséges.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átítatódott ruházat és lábbeli levétele után az érintett bőrfelületet bő szappanos vízzel azonnal alaposan le kell mosni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz.

Szembejutás esetén: Legalább 10 percig tartó alapos szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Tartós szemirritáció esetén forduljunk szakorvoshoz! A kontaktlencsét távolítsuk el, és óvjuk a nem sérült szemet.

Lenyelés esetén: Azonnal öblítsük ki a szájüreget vízzel, és itassunk a sérülttel sok vizet. Panaszok állandósulása esetén forduljunk orvoshoz. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: károsíthatja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: vízpermet, szén-dioxid, oltópor, oltóhab). A környezetben égő anyagok alapján célszerű meghatározni. Nem megfelelő oltóanyag nem ismert.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: A termék nem tűzveszélyes. Veszélyes anyagok felszabadulása tűz esetén nem zárható ki. Nagy mennyiségek esetén veszélyes nitrozus gázok, ammónia és foszfortartalmú savas gázok, gázok szabadulhatnak fel.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: a veszélyzónában egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék használandó. Védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket el kell távolítani.

Egyéb információk: Kerüljük el a felszabaduló gázok, gőzök belélegzését, vízpermetben nyeljük el azokat. Határoljuk el a tűz területét és távolítsuk el a védőöltözettel nem rendelkező személyeket. A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk. Ne engedjük őket a közcsontra.

6. Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Kerüljük el a termékkel történő expozíciót (bőrre kerülés, szembejutás, belégzés, lenyelés). Viseljünk egyéni védőfelszerelést (védőruha, védőkesztyű, védőszemüveg), lásd a 8. pontot. Az elszennyeződött ruházatot távolítsuk el.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nagy mennyiségű kiömlött anyagot kezelés nélkül a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! Akadályozzuk meg a talajba, gödrökbe, pincébe jutását. A hulladékkezelés és a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Nagy mennyiségű, tömény terméket inert anyaggal (pl. homok, föld, vermikulit, diatomaföld) kell befedni, megfelelően címkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: Lásd még a 7., 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

A termékkel történő munkavégzéskor viseljünk személyi védőfelszerelést. A munkahelyi levegőben megengedett határértékek a 8. pontban találhatóak. Munkavégzés alatt étkezni, inni, dohányozni tilos. A munkavégzés szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A terméket -5°C felett és $+40^{\circ}\text{C}$ alatt tároljuk. Óvjuk az elszennyeződéstől és a kiszáradástól. A terméket eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva tároljuk.

Gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól, élvezeti cikkektől és takarmányoktól elkülönítve kell tárolni. Ne tartsuk fémedényben, ugyanis a korrózió veszélye fennáll. Inkompatibilis anyagok: oxidálószeres, éghető anyagok.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

A felhasználók köre: foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartásuk be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

Körültekintően végzett munkával meg kell előzni a termék bőrre kerülését és szembejutását.

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határérték (a munkahelyi levegőben megengedett német határérték):
bórsav: $0,5 \text{ mg/m}^3$ (8 órás munkavégzésre); megengedett csúskoncentráció (15 perc): 2 mg/m^3
(inhalálható frakció, börtartalomra számolt).

Terhességi kockázatot veszélye fennáll; azonban, ha a fenti határértékeket betartják, akkor alaptalan a termék reprodukcióra gyakorolt káros hatásaitól való félelem.

Foglalkozási, vegyi expozíció esetén vizsgálandóak a biológiai expozíciós hatásmutató értékek.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniiai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.
- Az elszennyeződött ruházatot, lábbelit és védőfelszerelést azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt ki kell mosni, illetve meg kell tisztítani.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légzésvédelem:** szükséges, ha gőzök, aeroszolok képződnek (P2 szűrő, veszélyes szilárd részecskék és folyadékok ellen védő, a DIN 3181 szabványnak megfelelően).

- **Kézvédelem:** védőkesztyű szükséges.
Hosszú, tartós érintkezés és rövid ideig tartó expozíció esetén is használjunk védőkesztyűt. Jellemzői: nitrilgumi anyagában, áttörési ideje: > 480 perc; vastagság: 0,11 mm. A kesztyű anyagának kiválasztásánál nemcsak az anyagra, hanem a minőségi mutatókra is figyeljünk, mivel az gyártóról gyártóra változik. A kesztyű anyagának áttörési idejét a védőkesztyű gyártója adja meg. A védőkesztyűk feleljenek meg a 89/686/EK irányelv előírásainak és az EN 374 szabványnak. Például a KCL 741 Dermatril elnevezésű védőkesztyű (hosszú és rövid ideig tartó expozíció esetén is megfelelő); a gyártó által megadott áttörési idők laboratóriumi az EN374 szabvány szerinti vizsgálatok eredményei.
- **Szemvédelem:** jól záródó, oldalvédővel ellátott védőszemüveg szükséges.
- **Bőrvédelem:** védőkrém használata ajánlott, zárt munkaruha viselése szükséges.

A fentiek szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Megjelenés:	vizes kristályos szuszpenzió
Szín:	zöld
Szag:	a termékre jellemző

9.2. Egyéb információk

pH-érték:	kb. 6,5 (termék)
pH-érték:	kb. 8,4 (a termék 1%-os oldata)
Változás a fizikai állapotban:	>100°C (víztartalma elpárolog)
Forráspont:	nincs adat
Olvadáspont:	nincs adat
Lobbanáspont:	nincs adat
Gyúlékonyság:	nincs adat
Gyulladás hőmérséklet:	nincs adat
Öngyulladás:	nem jellemző
Tűzveszélyesség:	nem jellemző
Robbanási tulajdonságok:	nem jellemző
Gőznyomás:	nincs adat
Sűrűség:	1,45 g/cm ³ (20°C-on)
Oldhatóság vízben:	kb. 200 g/liter

10. Stabilitás és reakciókészség

Közönséges körülmények (normál hőmérséklet-, és nyomásviszonyok) között a készítmény stabil.

10.1. Reakciókészség: tűznek kitett nagy mennyiségek esetén, nitrózus gázok, ammónia és foszfortartalmú gázok fejlődhetnek.

10.2. Kémiai stabilitás: Előírás szerű kezelés és tárolás esetén stabil keverék.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: Veszélyes polimerizáció nem következik be.

10.4. Kerülendő körülmények: 40°C feletti hőmérséklet, kiszáradás; ne keverjük más készítményekkel!

11. Toxikológiai adatok

A termékkel akut toxikológiai vizsgálatokat nem végeztek.

Toxikológiai megítélése hasonló összetételű termékkel, valamint a bórsavval végzett vizsgálatok alapján történt.

LD₅₀ (hasonló termék, orális, patkány): > 5000 mg/ttkg,

LD₅₀ (bórsav, orális, patkány): 2660 mg/ttkg.

LD₅₀ (bórsav, dermális, patkány): >2000 mg/ttkg.

További toxikológiai információk, az expozíció tünetei:

Az aeroszol belégzése esetén: nyálkahártyát enyhén irritálja, köhögés léphet fel.

Szembejutáskor: enyhe irritációt okozhat.

Bőrre jutáskor: enyhe irritációt okozhat.

Lenyeléskor: a lehetséges tünetek szédülés, hányás és hasmenés.

Nagy mennyiségek lenyelésekor: izgalmi állapot, görcsök, fáradtság, ataxia (gyenge mozgáskoordináció), hőmérsékletcsökkenés.

CMR-tulajdonságok¹: Károsíthatja a termékenységet vagy a születendő gyermeket; lásd: http://echa.europa.eu/doc/candidate_list/svhc_supdoc_boric_acid_publication.pdf

Egyéb adatok: további veszélyes tulajdonságok nem zárhatók ki. A termékkel történő munka során a vegyszerek kezelésének általános szabályait be kell tartani. Körültekintő munkával, előírás szerű kezelés, alkalmazás esetén toxikológiai hatás nem várható.

12. Ökológiai információk

A termékkel ökotoxikológiai vizsgálatokat nem végeztek. A bőrvegyületekre vonatkozó adatok:

LC₅₀ (Gambusia affinis, 96 óra, hal): 5600 mg/l

Növényekre 1 mg/l –től mérgező.

Vízveszélyességi osztály: WGK 1 – vízminőséget kevésbé veszélyeztető anyagot tartalmaz.

Biztosítjuk, hogy a termék ne kerüljön a talajvizekbe és felszíni vizekbe, csatornába. Megfelelő kezelés és használat esetén környeztkárosító hatás fellépése nem várható

13. Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

Hulladékkulcs (EWC-kód): 02 01 08 Veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok

A készítményt közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos. A készítmény ártalmatlanítása a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

A csomagolóanyag nem újrahasznosítható. Az üres csomagolóanyag összegyűjtését megfelelő engedéllyel rendelkező cég végezze.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) nem veszélyes áru.

15. Szabályozási információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendeletben foglaltaknak.

A termék veszélyes keverék, lásd a 2. pontot.

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó magyar törvények és rendeletek:

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM–SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet módosításáról.

¹ CMR (Carcinogenic, mutagenic, toxic for reproduction): karcinogén, mutagén, reprodukciót károsító

Verziószám: 1.0 HU
Készült: 2011. február 20.
Utolsó nyomtatás: 2011. február 21.

- Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.
- Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Vonatkozó közösségi törvények rendeletek:

- REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK);
CLP-rendelet: 1272/2008/EK

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, arra szolgálnak, hogy a termék biztonságos kezelését és felhasználását segítse.

A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. Minden egyéb célú felhasználásból eredő kockázatért a felhasználó felel.

A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor.

A biztonsági adatlap 3. pontjában szereplő R- és H-mondatok:

R 60 A fertilitást (fogamozóképességre vagy nemzőképességre) károsíthatja

R 61 A születendő gyermekekre ártalmas lehet

H360FD Károsíthatja a termékenységet. Károsíthatja a születendő gyermeket

Veszélyességi osztályok rövidítései: (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek) Repr. 1B: reprodukciós toxicitás.

Jelen biztonsági adatlap a gyártó által 2010. november 8-án kiadott angol nyelvű (1.0 verzió) biztonsági adatlap alapján készült.

Készült: 2010. február 20.